

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 6 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Felolós szerkesztő és lapfajladonos:

Németh Ödön.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Szent-István-utca 3.

Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

A családi szentély.

Semmi sem bizonyítja jobban társaldalmunk folytonos és rohamos zuhlését, mint a családi élet sivá. „...“ a nem törődés, a mellyel a családi szentély iránt a nagy többség viseltetik.

Alig mulik el nap, hogy a társaságokban bizalmasan ne tárgyalnák egyik-másik családapa tiltott szerelmi viszonyát s ne beszélnének pikáns részleteket egyik-másik feleség szerelmi kalandjairól. A férjek erkölcsatlensége fölött általán könynyebben térnek napirendre, mint a nők botlása fölött. Ez ítélet jogtalan, mert az erkölcsi kötelezettség egyenlő s az ítélet elnézését a férjek büntével csak az a nagy általánosság magyarázza, a mely szerint e bünt manapság a férjek igen magas százaléka elköveti.

Erkölcslleg egyképpen büntös mindenki, a ki bünt követ el, de sokszorosan büntös és elítélést érdemel az a házastárs, a ki szemérmetlen vakmerőséggel, ugyszólván a nagy nyilvánosság tudtával követi el a házasságtörést, mert az ilyenben az erkölcsi érzés meglazulása mellett teljesen kiveszett már az erkölcsi szégyenérzet is.

Hallunk is a jobbik részéről lesújtó ítéletet a nyilvános botrányt előidézők ellen, de ez ítélet alig terjed túl a botrány okozta felháborodáson s maga a családi szentély megsértése erkölcsi ítéletünk vé-

delmében alig részésül. Bizonyos élvezettel tárlják fel az egyes válópörök pikáns részleteit s több élvezetet látszanak nyújtani a részletekben levő csiklandos helyzetek, mint amennyi felháborodás vesz rajtunk erőt a családi szentély galád megsértése miatt. A megdöbbenés akkor következik be csupán, ha a családi szentély megsértése megrázó tragédiával végződik.

Csak most tárgyalnak egy ilyen esetet az országos lapok. Szébenben történt. A férj előkelő tudású katona volt s szorgalma révén a legszebb jövő állott előtte. Az asszony gazdag gyárosnak leánya volt, tehát művelt asszony. Hogy férj és feleség lett belőlük, alig van egy éve. És? — Az történt, hogy a férj egy éjjel váratlanul lazaérkezve, egy katona társát találta nevével bezárkózva ennek hálószobájába. A nejét szerető férj rettenetes lelkiállapotában leszurta a családi szentélyébe hatoló férfit, — az asszonyt pedig elítzte.

Ime az eset!

A lapok sokat irnak erről a dolgról. A részletek izgatják az embereket. Am itt nem az egyes embereket kell nézni, nem azoknak a bűnét kell kizárólag látni, mert hogy ilyen merényletek történnek a családi szentély ellen, abban büntös, sőt éppen a legnagyobb büntös maga a társadalom.

Egyedül az egyház maradt minden időben konzervatív a házassággal szemben.

Két ezer év előtt tette szentséggé Krisztus a házasságot, két ezer év alatt

nagyot fordult a társadalom felfogása, megváltozott a világ, de az egyház változatlanul fenntartotta e szentség erejét, tisztaságát; soha kor-eszmék által pillanatra sem engedte befolyásoltni magát.

Természetesen ebből többször támadt konfliktus az egyház és a társadalom között, s a hol a társadalmi felfogás győzött az egyház psciplinájá felett, ott a társadalom vesztett, mert ez a győzelem mindig az erkölcsi sülyedés mérve volt.

Ma végtelenül felületes, vagy használatunk modern szót a modern betegségre, nagyon ideges az emberiség. Komoly dolgoknak a mélyére nem hat, — ez unalmas; erős kötelezettségeket le ráz magáról, mert terhes; szívós kitartást, egy életre szóló kötelezettséget nem ismer, mert pillanatnyi benyomások uralkodnak rajta. A mai ember semmiben sem tud konzervatív lenni.

Meg kellett lát változtatni a házasság szigorú disciplináját is, mely komoly volt, terhes és egy életre szóló kötelezettséget involvált.

A küzdelem megkezdődött az egyház és a korszellem között. Az egyház lsten rendeletére hivatkozott, mint a házasság alapjára és nem engedhetett, a társadalom tehát ki akarta vonni ez alapot és más, engedékenyebb alapot akart a házasságnak adni, saját szellemét, paragrafusokba szedve.

A társadalom győzött, a bukásnak be kell következnie.

És még egy csókot is hozzá . . .

— A „Fejérmegyei Napló“ tárczája. —

Némethből: **Votiski Antal.**

— Igazán örülök, hogy valahára itthon vagy kedves fiam! — kiáltá az öreg Radnóthy Mátyás fiának, Dininek az asztalon keresztül a villásreggelineél.

Milyen erős lettél, bara, férfias, széles, kissé magasabb és csinosabb is . . . no ne tégy ugy, mintha csiklandozna valaki! Az, hogy Piccolominiaknál szolgáltál, a tábori élet, maguk az ütközetek éppen nem ártottak neked a mint látom — sőt ellenkezőleg. (Radnóthy Dini a fiatal ur éppen most érkezett Bécsen keresztül Radnóra a császár és király egyik táborából és kezdte elszámolni kalandjait azon öt évnek, a mig oda volt.)

Igazán örülök, folytatta az öreg, hogy te ismét itt vagy, egészségesen, ép tagokkal . . .

— Nagyon is épekkel! kacagott hamisan a csinos, karcsu, bogárszemű fiatal ember.

— És most rögtön méss s elveszed a mily hamar csak lehet a Bártfay Gizit!

— De papa . . .

— Paperlapaj! Semmi kifogást, gyerek. Vagy van már kedvesed? Ez már természetesen már más dolog. Mert a te korodban ilyenféléről nem lehet lebeszélni a fiatalembert. — Magamról tudom . . .

— Az nem, papa, hanem . . .

— No, akkor minden jó. Katonaságod

alatt ugyan lehettek olyan apró szerelmeid, a mennyi csak kellett, de az a katonához tartozik ép ugy, mint a borju és a „komisz“ kenyér. — Minthogy azonban semmiféle szivbeli ügyed jó családból született kisasszonnyal nem volt, átlavagolozs mliőbb Csávásra és . . .

— És elveszem Bártfai Gizit, a várkisasszonyt, Csávás urnőjét? kacagott Dini urfi.

— De hát olyan igen vár már reám?

— Kérlek, tacsó, ne légy olyan hiu! Az én régi Barátom Bártfay László négy év előtt mindkét csávási pusztát megvette és a felvidékről az alföldre huzódott; mi pedig gyakran összejöttünk iszogatni, vagy vadászni, vagy kártyázni és én egész beleszerettem a lányába, a Gizikébe!

— De papa, akkor . . .

— Hallgass! Tudom miféle bolondot akarsz mondani! . . .

— Tehát előadtam László barátomnak: Milyen jó volna az én Dini fiamnak a Gizi kisasszony, ha majd hazajön a katonaságtól, mondtam én és beszéltem róla kéket, zöldet, tul dicsértelek a bécsi Szent István templomon is, röviden, senki sem lesz menyem csak Bártfay Gizi!

— De papa . . .

— Hallgass, már mondtam ha egyebet nem tudsz mondani!

— Jó papa. De egyet kikötök magamnak. Mielőtt elvinném ismerem kell. Mert lehet egy leány még oly csinos is, finom is, — gyakran van a száján egy vonás, vagy a szemében

valami, vagy egy szokás a beszédében, a mi lerontja az egész batást és oka lesz, hogy inkább szeretne elvinni az ember egy vén csoroslyát, mint a szép, felcziczomázott kisasszonyt! Tehát én így teszok: nem ugy megyek oda, mint Radnóthy Dénes urfi, hanem mint az ordináncz a Banda Muki és viszek a kisasszonynak egy levelet. Ily módon megismerkedem a kisasszony szobalányával és azt jól kikérdezem, tüzetesen — és akkor — majd meglátjuk, mit tegyünk!

— No, tölem tehetsz a mit akarsz! De ne tégy valami bolondot, mert . . .!

A következő reggel Dini urfi ordinánczának, Banda Mukinak a ruhájában átlavagolt Csávásra egy levéllel, mely a Gizi kisasszonynak szolt.

Nem bocsátották be mindjárt, hanem jó ideig várnia kellett s csak azután vezették fel a kisasszonyhoz, és adhatta át a levelet. A kisasszony szöke volt, halvány, hitvány, gyüngéd alak, nagyon szüies, nagyon szerény és egész feszes nehéz brocatruhájában; átvette büszkén a levelet, és így szolt komornájához, egy szép, piros, égetően néző szénfekete szemű s villogó fogu leányzóhoz: Vezesd az embert a pinczébe, Miczi, adj neki addig egy üveg somlajt, mig én megírom a választ Dénes urnak.

Az ál Banda Muki a kisasszonyt kémlelgetve és kíváncsian nézegette — erősen fontolgatta. A kisasszony nem volt ép csunya, inkább egy kissé csinos, hanem olyan vékonyka és — és . . .

Mai lapunk 4 oldal.

A mai szenzációs drámák, mind család drámák.

Apáink nem igen ismerték még ezeket, előttünk már megszokottak. Csak néha döbbenünk meg, ocsudunk fel nemtörődömségünkben egy-egy olyan esetről, mint a nagyszabeni volt, hol az összes szereplők magas állású művelt emberek, s hol mégis gyilkossággal lett megoldva a családi bizonyalom.

Mily züllése az erkölcsnek éppen a legfontosabb téren, a családi élet terén, mely a társadalomnak, a hazának fundamentuma!

Mily félreismerése a házasságnak, ha a házas felek csak élvezetet keresnek benne, vagy ha azt hiszik, hogy így jogot vehetnek maguknak tilos dolgokra!

Persze irodalom, színház, társalgás mind elnézi, sőt dicsőíti a szabadoosságot s mióta az etikai alapot félre dobta a társadalom, ezek szabják meg gondolkozásuk és cselekedeteik irányát.

Ma egyszerű számtani művelet a házasság. Összeadása a testeknek, vagy a hozományoknak, vagy az érdekeknek. A régi magasztos felfogás elhalványult.

Nem így volt ez rendelve,

Mikor a pogányság egyszerű testi vonzalmát szentséggé tette Krisztus — templomot emelt. Családi szentélyt alkotott. Oltárt tett belé, két egybeforrt szívet, oltárt tizedt reá, a tisztai szeretetet. Oltárkép a Szentháromság lett, mert amint az egy ember az Isten képére van teremtve, úgy a család a Szentháromság visszképe. A férfi atya lett, ki kövesse prototipusját az Atyát. Kötelességévé tétetett, hogy teremtsen, teremtsen meg a békét, megelégedést és mindazt, amire a családnak szüksége van. A gyermek kötelessége lett a tisztelet szülei iránt, az áldozatkészség, ha kell az önfeláldozás, mint a hogy a Pün feláldozta önmagát. S a család Szentleke lett az

anya, ki szeretetével ölelje át az Atyát és Fiut.

Aztán a szentélyre oda tüzte a keresztet, a szentségi jelleget, mely figyelmeztessen reá, hogy Isten örökdiik felettük és számon kéri a szentély minden megszenteltségtelenítését.

Igy értik-e a házasságot ma? Értik-e ezt egyáltalán?

A családi tüzhelyből közönséges lakóház lett, a családi szentély felcserélve. Az oltárt hiába keressük, az oltártüzet csak szalmaláng pótolja, az oltárkép elhomályosult, s a kereszt helyett az önzés és az anyagi érdek ül a rommá vált szentély felett.

Az egyház pedig erős kezekkel tartja a keresztet és e jelben győzni fog.

A családi drámák mind gyakoribbak, mind megrázóbbak s az erkölcsi süllyedés szemmel láthatóbb lesz nap-nap után. És hisszük, hogy maga a társadalom fog sietni az egyházhoz, felépíti újra a szentélyt, mit a test vágya és a lélek kevélysége dult fel, felépíti az oltárt újra, felgyújtja annak tiszta tüzét, megtisztítja a korszellem salakjától az oltárképet és ismét feltüzi fölé a keresztet.

A családot Isten alkotta, nélküle fenn nem áll. Ha csak Isten nem építi a házat, hiába fáradsanak, kik azt építik.

Igy mondta azt a zsoltóáros — így tanítja ezt a sok megrendítő tapasztalat.

POLITIKAI HIREK.

— Kállay Béni Budapesten. A közös pénzügyminiszter a reggel Budapestre érkezett és Bánffyval 3 órásszat konferált. Kállaynak több oka volt most Bánffyval értekezni. A kvótakérdésben mindegyikük előterbe tolt az eszme az osztrák és a magyar kormánynál, hogy a király döntésére kell bízni az ügyet. Az hírlak jól értesült körökben, hogy ennek

az eszmének Kállay Béni nagy hive. Ugyan csak a kiegyezés kérdésében is közvetítő szerepe van Kállaynak, ki módosításokat keres, hogy egy új, hosszabb időre terjedő provizóriumnak megnyerje a szabadelvű notabilitásokat, kik közül ezuttal csak az öreg Csernátóit kereste föl. Azonfelül Goluchovszky helyére is ki van szemelve Kállay és így sok megbeszélési valójuk akadhat, mert Goluchovszky nem megy, hanem menesztetik. Hogy Bánffyval és Kállaynak mi részük van e dologban, azt ők tudják legjobban. Végül vasuti ügyeket kellett Kállaynak megbeszélnie Bánffyval. Volt hát miről tárgyalniok, különösen, ha hozzávesszük a Bosznia végleges annektálásának tervét, amely ugyancsak hatalmas közjogi vitákat fog támasztani, ha egyáltalán lenne belőle valami.

— A szövetkezeti törvény végrehajtása. Az 1898. évi XXIII. t. czik végrehajtásával a Sz. S. értelmében az igazságügyi, pénzügyi, kereskedelemügyi, földmívelésügyi és belügyminiszter bizattak ugyan meg; az első lépés, tudniillik a központi hitelszövetkezet felállításának előkészítése azonban a törvény 66. §-a szellemében a pénzügyminiszter hatáskörébe tartozik. A pénzügyminiszteriumban ennél fogva e hó folyamán elkészülték amaz intézkedésekkel, melyek a központi hitelszövetkezet felállítására vonatkoznak s az illető rendeletek valószínűleg augusztus első felében aláírás alá kerülnek. — A végrehajtási intézkedések megszerkesztését a pénzügyminiszteriumban megtartott szűkebb körű tanácskozmány előzte meg, mely úgy határozott, hogy a központi hitelszövetkezet szervezését egy, a pénzügyminiszter által kinevezendő bizottság fogja keresztülvinni. E bizottság az érdekelt miniszteriumok kiküldöttéiből fog állani. A központi intézet létesítésével sietni fognak, az lévén a cél, hogy ezen intézet már 1899. évi január elsején megkezdhesse működését.

— Galicziai zsidók bevándorlása. Mióta a galicziai zsidóüldözés megkezdődött, azóta a duklai szoroson — a hajdani Jozeffinum-uton csak úgy özönlik a menekültek sokasága befelé. Ezt az utat azért választják, mert ezen a hajdan élénk forgalmu uton ma már alig van köz-

De a szobalány, a Miczi! Az már aztán leány! . . . Levezettette magát vele a lépcsőn a pinczébe és háromszor megbotlott a lépcsőn, úgy hogy a lányra kellett támaszkodnia. A sötétség tette vagy a borgőz, egész zavartalan kért bocsánatot.

Az józúien kacagott rajta. Mikor leértek, az ál Banda Muki engedelmet kért, hogy pipára gyujthasson. Amellett még egyszer olyan jól lehet inni, bizonyitgatta. Ugy még egyszer oly jól esik.

— Természetesen. Tegye csak magát kényelembe Banda ur! Mondta a Miczi vigan.

Miután elővett egy pókhálós üveg somlait a szegletből, elébe tette a pohárral együtt egy hordóra. Világot nem kellett gyujtani, mert a pincze ablakán, mely az udvarral egy vonalban volt, éppen elég világosság jött be.

— Ott a bor . . . mondta.

— És még egy csókot is hozzá, — mondta a katona végig huzva kezét a szép kemény, formás karokon.

A lány ismét nevetett. Ugy látszott, szeret nevetni. De e mellett hátra hajlott, elasztította a másikat és mondta:

— Semmi áron sem!

— Mit gondol maga? Mi egyáltalában nem ismerjük egymást!

Föltette magában, hogy kikérdezi a Miczit a kisasszony felől. De most ezt éppen nem látta fontosnak. A kisasszonyt elveszi szükség esetén, igen, de a Miczivel most más dolgokról akart beszélni és . . .

Hanem most a Miczi kezdte:

— Maga hát a Radnothy Dini urfi szolgálja és haditársa volt, Banda ur? Ismeri őt jól?

— Kivülről, belülről! Ép úgy mintha ma-

gam volnék. Olyan életet élünk együtt, a milyet még senki sem hallott. Egy tából ettünk, egy ágyban aludtunk, s ha az egyiknek visketett, a másik megvakarta.

— Mit nem beszél maga! No, akkor mondjon el nekem pontosan mindent a fiatal urról! Csinos? Magas? Bátor? Karcu-e vagy zömök? Szeret nevetni? Nem iszik többet, mint kell? Nem kártyázik? Nem lumpol? Vajjon udvarias-e? Van-e . . .

— Ej mit érdeklődik maga annyira iránta? — kérdezte az ál Banda türelmetlenül.

— Mert, mert szeretem a kisasszonyomat! — mondta a Miczi hirtelen. Mert a kisasszonynak férjhez kell mennie hozzá és mert nekem az az iszonyu aggodalmam van, hogy nem lesz vele boldog! Mondjon el hát nekem mindent, a mit róla tud.

— Az hamar megvan! kiáltá a katona határozottan. A kisasszony azzal az emberrel csak boldogtalan lenne, azt mondhatom magának, Miczi! Iszákos, minden nap mások cipizelik haza. Aztán alváló fiókó! Kőtekdő és könnyelmű! Kártyázik olyan nagyban, hogy másnak a haja szála égnek állanak tőle. Hazudik mint a kefekötő. A pénz kidobja az ablakon. E mellett zsongori, hogy az gyalázat. Sem magának, sem másnak jót nem tesz. Mindenbe beleavatkozik. Ha lóni hall, elájul. Ludtalpu s a lábái olyanok, mint a pipaszár, Tulnőtt a határon . . . Szóval iszonyu fiókó. Én mondhatom magának, igyekezzék mindenképen, hogy ne menjen hozzá a kisasszony!

— Nem, természetesen! . . . Itt van igyek még egy másik üveggel . . .

— És még egy csókot is hozzá . . . !

— Nyugodjék már! Ne jöjjön közel hoz-

zam! . . . Hanem abban a dologban nyugodt lehet. Ha én a kisasszonynak mindez megmondom, biztosan nem megy hozzá. Egyébként . . . Egyébként beszéljünk inkább magunkról!

— Igaza van Miczi. Nem akarom magam dicsérni, de én már más fiókó vagyok. Derék, hü, okos, mértékletes, becsületes . . .

— Jó de . . .

— Bátor, büszke, nyilt, serény, fáradhatatlan . . .

— Hallja csak az ember . . .

— Vidám, udvarias, mindig kéznél, adakozó, hü szívű. De nem akarom magam dicsérni!

— Nem! — nevetett a lány. — Nem akarja magát dicsérni, ezt meg kell adni.

— Mindig csak szerényen! A piccolomniak minden ütközését végigharcoltam, végigküdöttem . . .

— És végigszerette?

— Természetesen! De csak kétségbeesésből. Mindig egy gondolkotam: óh, ha egyszer hazajövök, meg elepedhetem és találok egy leányt . . . Ah, olyan leányt, mint a milyet én képzelek — ennek tartottam én fel minden szerelmemet . . .

— Fenntarthatja azt egy férfi?

— Világos! A férfisziv, Miczi kisasszony, tréfás egy valami. Kint a világban szeretkezik, mint a hogy a gyomor megkívánja az ételt és az italt. De ha otthon van, semmit sem tud többé erről. Semmit, ha mondom! És ha találkozik egy leány, melynél azt mondja: ezt szeretem! Akkor — akkor úgy tetszik mintha csak most jött volna a férfiu a világra.

— No lássa, az asszonyi sziv egész más. Az nem tud szeretgeni, mig az nem jön — no

lekedés, az utvonál pedig e miatt jóformán örökellenül áll. Sztrópkón, a hol a határszéli őrs a bevándorlást megakadályozni volna hivatva, a csendőrségi létszám az őrsvezetővel együtt mindössze 3 főből áll, az őrskerület bejárása azt is elfoglalja, úgy hogy a bevándorlást megakadályozására gondolnia sem lehet. A sztrópkói főszolgabíró hetekkel ezelőtt kérte már az alispántól az őrs megerősítését, de eziránt mostanig sem történt intézkedés. Legkétségbeesettebb azoknak a magyar zsidóknak a helyzete, a kiknek községein a bevándorlók átvonulnak. Ezeket a menekülteket valóságos megsarcosolják s míg egyrészt az irgalom nevében nyújtott filléreikkel megelégedve, tovább vonul Nagy-Dobron át az ország belsejébe, addig a másik rész ott marad a magyar hitsorsos nyakán s naponként zaklatja ezeket könyöradományok gyűjtése címén. Egy-egy magyar zsidó-család hetenkint két-három forintot is kénytelen kizsorzítani krajczáronként a menekültek számára. A tizenöt kilométernyire eső Felső-Szvidnikon, a mely Sárosmegyében van, örököndek ugyan a csendőrök, de ezek is csak a határig toloncolhatják a bevándorlókat, a kik a határszéli forcsmárosok utbaigazítása szerint a duklai szoroson át Sztrópkó felé megint csak Magyarországra jönnek, mert a tulajdon hazájukba nem fogadják be. A sztrópkói zsidóság, a mely nem tudja, hogy mikor szakad vége az invázióknak, elhatározta, hogy jövőre minden galicziai menekült 25 kr. segítséget kap az alkalmi pénztárból, a melyhez minden sztrópkói hitsorsos hozzájárulni tartozik, de a menekült a segély felvevése után tartozik a várost elhagyni. Mindez mutatja, hogy a galicziai zsidók bevándorlásának megakadályozása nem a felekezeti ellenszenv kérdése, hanem a jól telfogott gazdasági politika egyik legsürgősebb tárgya, melyet erélyes rendszabályokkal kell megoldani.

A színház helyreállítása.

A város tulajdonába átvett színház épület átalakítási munkálatait addig halasztották, hogy már körmünkre égett a dolog. Ha azt akarjuk hogy az ősszel még idejére elkészüljön akkor ugyancsak sietni kell a munkákkal. A városi tanács tegnapi ülésén foglalkozott a főmérnök javaslatával s a város törvény-

hatósága jövő hó 4-én rendkívüli közgyűlésen fog a tanácsban megállapított átalakítási munkálatok fölött dönteni.

Amint alkalmunk volt a tervezett átalakítások tervezetét betekinteni, azokban a nélkülözhetlen szükséglet mellett, igen helyesen a takarékoság elve is érvényesül s a mely kiadánkülözhetők azokat egyelőre törölték.

Mindenesetre legnélkülözhetetlenebb átalakítás a vészkijáratok létesítése, a melynek hiánya, mai állapotában a színházat valósággal közveszélyessé teszi. Nagyon sajnáljuk azonban, hogy a mikor az átalakítási tervezet gondoskodik a vészkijáratokról, ugyanakkor a közegészségügyi követelményeknek megfelelőleg, magának a nézőtérnek is átalakítását nem veszi tervbe.

A földszinti ülőhelyek mai beosztása mellett, tűzveszély esetén a legnagyobb veszedelem benn a nézőtérben volna. A hosszú padokból a torlódásban teljes lehetetlenség lenne épen kikerülni s a kiknek sikerülne a padokból kikerülni azok az egyetlen középbejáró szűk utján torlódásnak ösztök.

Nélkülözhetetlen tehát, hogy a nézőtér ülőhelyei három részre osztassanak és két középbejáró legyen. Ez a mellett hogy tűzrendészeti szempontból nélkülözhetetlen, igen fontos kényelmi szempontokból is, mert az is tarthatatlan állapot, hogy egy-egy elkésett színházlátogató 6—8 emberen keresztül jusson helyére.

A két középbejáróknak megfelelőleg, a folyosókról két kisebb bejárat lenne egy egy páholy feláldozásával létesítendő, a melyet bőven pótolna a mai középbejárat megszüntetésével létesítendő páholy. De el lenne ezzel érve az is, hogy csak az előcsarnokban kellene lennie lépcsőnek s a főbejárattól a páholyok felé vezető mai lépcsők megszüntethetők lennének, a mi tűzrendészeti szempontból szintén igen fontos.

De a középbejáró elzárása közegészségügyi szempontból is nélkülözhetetlen s magának a városi főorvosnak kellene azt sürgetni. A

színház földszintjén jól ismert dolog hogy állandó a légvonal, úgy hogy a kevésbé edzett emberek, vagy téli kabátban ülnek helyeikre, vagy pedig betegen kerülnek haza a színházból.

Ha most már hozzávesszük, hogy ez átalakítás elenyésző költséggel keresztül vihető, akkor valósággal bűnös mulasztást követnének el, ha a mostani átalakításokkal egyidejűleg azt is keresztül nem vinnék.

A színház világítása ügyében igen előnyös változásokat szándékoznak létesíteni, amennyiben azt a sötétséget terjesztő fa korongot, a mit csillárnak gunyoltak, leveszik s a páholy-soroknál sírűn alkalmazott Auer-égőkkel fogják barátságos fénybe borítani a színpórt.

Általában a város színművészetéért áldozatot óhajtott hozni a város e színház megvételével. Ezt a célt azonban csak úgy fogja igazán megszálni ha kellemes szórakozó helylyé teszi, mert a mai állapotában, veszélyes, egészségtelen és kellemetlen.

De anyagi tekintetekben is kívánatos ez, mert ha kellemesebb szórakozó helylyé válik, a közönség is szívesebben fogja felkeresni s ha a színgazgatók jó üzletnek fogják tekinteni a székesfejérvári színház bérletét, bizonyosan magasabb bérösszeget is fognak érte fizetni.

A színház átalakítási munkálatairól tudósítónk a következőket írja:

Nagyban folynak a színház helyreállítási munkálatai, részben ugyan még csak papíron, de remélhetőleg már az ősz végén teljesen rendben lesznek vele. Ráköltünk egy tekintélyes összeget, de majd meg is látszik rajta kívül, belül, hogy hogy csupa gyönyörűség lesz játszani benne Thália idevetődő papjainak, még — üres ház előtt is.

Különböznék az azt már megszokták épp úgy, mint mi annak a vedlett épületnek a látását s a jövőben úgy látszik megváltozik mindez. A közönség is jobban megtölti a színházat, legalább eleinte, míg kitapasztalja az új drapériákat, a páholyok új tükröit, mi egyebet. Csak a szintén készülő vész kijáratokat ne kelljen kitapasztalni, ámbár nagyon helyesen teszik, hogy arról is gondoskodnak.

Mi ugyan többet is szeretnénk volna meg-

hát az igazi! aztán újra megkínálta borral és mondá:

— Igyék hát! . . .

— És még egy csókot is?

A leány hevesen visszalökte és halkán, zavartan mondá:

— Mondom, hogy nem! — nem lehet.

— Miért ne lehetne? Van már talán kedvese?

— Az nincs, sóhajtott a leány. De van vőlegényem.

— A kit azonban nem szeret, a mint látom? — valami ostoba fickó lehet bizonyosan. Én már csak más legény vagyok.

Miczi nem nevetett többé, csak mosolygott: Hát elakarna venni? — Ezt majdnem szomoruan mondta.

De most megijedt ám Banda Muki. El-venni! morogta. Minek? Hisz az csak Elvenni!? Nem, azt nem, hanem

— Egy csókot úgy-e? volt a gunyos és vidám fejelet. Elég volt a bor?

— Igen, mondta a katona lehülve, szomoruan és felsülve követte a leányt fel a lépcsőn. Hanem a lépcső közepe táján megragadta a leányt derékon és meg volt a csók.

— Hogy merészel? kiáltott a leány elpirulva, haragosan.

— Sobase csináljon belőle olyan nagy dolgot. Első és utolsó volt. Lássá, mi katonák a háboruban folyton szemünk előtt látjuk a halált. Tehát sebesen kell élni. És oly sok gyors élet után — ez volt sok, sok év óta az első boldog pillanatom!

A lány egy pillanatra otthagya a kezét a katonában, öntudat nélkül belenézett azokba a mély, sötét szemekbe. Úgy tetszett, mintha

mondta volna: nekem is! Azután azonban kiszakította magát és felsietve kiáltá: — A soha viszont nem látásra! Hallja? Maga szemtelen ember!

— A soha viszont nem látásra! sóhajtott a katona.

Hazalovagolt. Esett az eső, mikor az erdőn keresztül ment, fújt a szél és ő bőrig ázott. De az legalább jót tett a szívének.

— Nos? kérdezte az öreg.

— Nem vehetem el apám! Felelt Dini urfi. Viesszamegyek ismét a piccolomniakhoz!

Az öreg roppant haragba jött. Fiát majd ostoba gyereknek, majd bárdolatlan számárnak czimezte, végre is kiáltá: Tégy, amit akarsz! De holnap átjön Bártfay a Gizivel hozzánk, én meghittam őket és akkor itt kell lenned, köszöntened kell őket! Azután felőlem tehetsz, amit akarsz!

Másnap reggel csakugyan átjött a kis társaság Csávásról lóháton. A kisasszony fehér ménen ült, s le volt fátyolozva, mint a hölgyeknél szokás. Radóthy és fia fogadták őket az udvaron. Dini urfi miután köszöntötte az öreg szomszéd urat, odalépett a fehérménhez, leemelte a kisasszonyt és mondá: Bocssáson meg kisasszony a miért tegnap oly agyafurt voltam, hogy önökhöz szolgám és haditársam, Banda Muki neve alatt mentem el. Ostoba csiny volt az tölem.

Érezte, mikor leemelte a kisasszonyt, hogy az reszket.

— Mi baj? kérdezte.

De a leány nem aggodalomkeltő okból

reszketett, hanem a visszatartott nevetéstől. Látszott is, mikor hátravetette a fátyolát és az urfiának a szeme közé nevetett.

— Ej kiáltá! Ugyanazon gondolatom támadt nekem is, mint önnek uram és kiakartam forgatni, mint Miczi szobaleányom, önt, — saját maga felől! Én azonban nem kérek ezért bocsánatot. Nekünk leányoknak szabad kíváncsiaknak lennünk.

— Apám! kiáltott Dini. Ez kell vagy senki más!

— No, fickó, te bolondos egy gyerek vagy! nevetett az öreg.

— Nemde kisasszonyom, — megajándékoz a kezével?

— És még egy csókot is hozzá? — mosolygott a leány boldogan.

— Természetesen! kiáltott Dini urfi és a kisasszony nyakába esett.

— Nem értem az egész dolgot, de sejtem . . . mondá az öreg Bártfay.

— Én sem értek semmit belőle, de sejtem — szólott az öreg Radnóthy.

— Azt hiszem, Bártfay papa és Radnóthy papa nem tagadjátok meg áldástokat!

— Semmi esetre sem! mondá az öreg Bártfay. De ti igen elvagytok fogulva.

— A boldogságtól!

— No, ha ilyen boldond férjet akar . . . ! szólott Radnóthy a kisasszonyhoz.

— Persze, hogy akarom, felelt a kisasszony, ő is akar engem!

— És még egy csókot is hozzá! diadal-maskodott Dini urfi és boldogan rohant föl a leánynyal a lépcsőn.

látni, p. o. vastüggöny, modern szinpad vizcsőhálózatot, de hát ilyesmire a mostani sanyaru állapotok mellett gondolni sem lehetett. Valóságos fényűzés számba menne az.

A város által házilag eszközöltetett tétő és bádogos munka, melyre 1848 frt 45 kr. lett előirányozva, már folyamatban van s a befejezéshez közeledik. Az egyéb külső és belső helyreállítási, nevezetesen a kőműves, ács mázó és kárpitos munkák pedig legközelebb vállalatba fognak adni. A tervezett nevezetesebb javítások a következők:

A süllyesztők alá téglá pillérek lesznek alkalmazva.

Az I., II. emeleten és a földszinten még négy véskijáratot létesítenek.

Az összes belső helységek kijavitása és meszelése.

Az épület külső falán a főparkány kijavitása és új consoloknak az eredeti terv szerinti létesítése.

A szinpadon és a nézőtéren erős hajópaddal készítése, a szinpadon a régi gerendaszervezet meghagyásával.

A zenekar fölé alkalmazható padlózat készítése.

A nézőtér fölött levő szellőző készülék átalakítása.

A két szélső földszinti páholy erkélyszerű átalakítása.

Az összes ablakok és ajtók kijavitása, légfűtés és kutszerkezet helyreállítása, süllyesztők átalakítása és a díszletek kijavitása.

Előcsarnok és a mellécsarnokok mennyezetének s oldalfalainak díszes festése; gipsz díszítések, helyenkint aranyozva, az oldalfalaknak viaszfestékekkel való bevonása és fényesítése.

Földszinti páholyok parkányától lefelé terjedő részek megfelelő árnyalatu színekkel való festése.

Az I., II. és III. emeleti parkányok díszes festése, helyenkint aranyozva.

33 páholy — mennyezet és a II. emeleti ülőhelyek mennyezetének festése aranyozott papírmaché középpíszszel.

A függöny környékét képező falak festéseinek helyreállítása és nagy mennyezet javítása.

Az emeleti folyosók és a karzat oldalfalainak festése.

A Vörösmarty-kürtől és Kereskedelmi Csarnoktól lefelé két lépcsőház festése.

Páholyok oldalfalainak vörös színű tapétával és arany bordírral leendő áthúzása.

Páholyonkint két párnázott szék és az összes könyöklők bordó-píszsel behuva.

A zenekarnál bordó-színű viaszkos vászon áthúzzattal.

Az összes földszinti zártzárak vörös színű szövettel való áthúzása.

Ezenkívül még több apróbb munkák.

UJDONSÁGOK.

— **Rendkívüli közgyűlés a városnál.** Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága f. évi augusztus hó 4-én d. e. 9 órakor a város-ház nagytermében rendkívüli közgyűlést fog tartani a következő tárgysorozattal: 1. Városi tanács előterjesztése a színház-épület helyreállítása tárgyában. 2. Városi tanács előterjesztése a színház megvétele, valamint a felsővárosi episkopala építésével felmerülendő kiadásoknak kölcsön útján való fedezése tárgyában. 3. Városi tanács előterjesztése a vásártéri járda lerakási ügyében.

— **A javító-intézetek ügye.** Minket is közelebbről érdekel az az elszomorító körülmény, hogy a legutóbb megtartott vizsgálat a javító-intézetekben, de a statisztikai kimutatások is kétségtelen bizonyítékot szolgáltatott arra, hogy a javító-intézetek nem felelnek meg rendeltetésüknek. Nagy probléma ez, a mely jogosan okoz fejtörést az illetékes körök képviselőinek. A javító-intézet szanandó internátusai nagyrészt züllesnek indulnak, ha kikerülnek. Pedagógiai körökben régóta is kutatják, mi lehet a meglepő körülmény oka, de a tanulmányozás eddig pozitív eredményre nem vezetett. Ugy látszik, a legnagyobb szerepet viszi a dologban az, hogy

a kevésbé rossz indulatú gyermekek, a kik szülői házból kerülnek az intézetbe, együtt nevelkednek a sokkal korosabb, fogházakból oda deportált suhanczokkal. Ezek aztán néhány év alatt teljesen kioltják a fiatalokból azt a csekély jóra való hajlandóságot is, a melyet hazulról hoztak. A vallás- és közoktatási minisztériumban is foglalkoznak a kérdéssel s a javító-intézetek ügyeinek vezetésére külföldi ügyosztályt terveznek.

— **Tüzek.** Csoórról írja levelezőnk: E hó 27-én délután öt órakor tüzilárma riasztotta meg a közéség lakosságát. A Szógyény-urodalom aratóinak 859 keresztet kitevő összes behordott gabona része lángokban állott s a tűz már-már a közéséget is fenyegette, mert erős délnyugati szél fújt. Ennek daczára egyes gazdák kereken megtagadták a segítséget s az előjáróknak csak fenyegetéssel lehetett vízfordó kocsiakat rendelni a veszedelemhez. Egy odaváló gazda, Szekeres József kereken kijelentette, hogy: „az Istennek se visz vizet!” mások pedig összetették kezekkel nézték, mint pusztul a szegény aratók keserves munkájának lére. Ilyen botrányos részvétlenség, továbbá a nagy szárazság és a szél miatt természetesen gondolni sem lehetett. A fülhalmozott és már pörnyévé égett gabona éjjeli 11 órakor szerszerokadt s akkor öntözni kezdtek. Másnap d. e. 10 órakor ismét kigyulladt, de idejében észrevették és eloltották. A tűz valószínűleg gondatlanságból keletkezett, mert 14-en voltak az őrzésre kirendelve. Biztosítva nem volt. — A Csala pusztá mellett épülő vasuti állomáson a „Grünwald testvérek” budapesti vállalkozó cég tulajdonát képező fabódé e hó 25-én éjjel ismeretlen okból kigyulladt és a benne fülhalmozott deszkakészlettel együtt teljesen porrá égett.

— **Közönségné nyilvánítt.** Mindazon barátaink és ismerőseink a kik szeretett atyánk elhunytá alkalmával szíves részvétüknek kifejezést adni és a végtisztesség megadásán megjelenni kegyesek voltak, ez uton is tudadják hálás köszönetünk nyilváníttását. Szék: sfejérvár, 1898. július 30. Brünner János és neje.

— **Rejtélyes tüzeset.** A Kossuth-utca 8. sz. házban lakó Fuchs Eudre kereskedő e hó 26-án délelőtti jelentést tett a rendőrségnek, hogy a ház pad ásan tűz ütött ki. Egy rendőrbiztos azonnal odament, de a házbeliek akkor már eloltották a tüzet. Egy gerenda megpörkölődött, több ott levő apró holmi teljesen elégett, a száritás végett kitergetett mintegy 300 forint értékű ruhanemű pedig — eltűnt. Mindenesetre gyanus dolog, hogy a padlón sem hamu sem maradt utánna s így szinte bizonyosra vehető, hogy valaki a ruhaneműket elemelte onnan és tüzet gyújtott csak azért, hogy a gyanút másfelé terelje. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Pályázat postasegédtszti állásra.** A kereskedelemügyi miniszter a posta- és távirád-nál kezelési szolgálatra alkalmazandó és a XI-ik fizetési osztályban 500 forinttól 700 forintig emelkedő évi fizetéssel, továbbá az 1893. évi IV. törvényekkel által megállapított lakpénz-illetményekkel javalmazott posta- és távirád-segédtsztek kiképzésére, f. évi szeptember hó 15-től kezdve, hat hónapra terjedő gyakorlati tanfolyamokat nyit Vázott, Zólyomban, Iglón, Sátoralja-Ujhelyen, Brassóban, Maros-Vásárhelyen, Aradon, Debreczenben, Kaposvárt, Nagykanizsán, Nyitrán, Zsolnán, Győrött, Szombathelyen, Szabadkán, Pancsován és Eszéken. Ezen tanfolyamokra halgatók felvétetnek: első sorban az 1873. évi II. törvényzikk 5 §-a értelmében kisebb hivatalnokai alkalmazására igényjogosultsággal bíró igazolványos katonai altisztek postamesteri vagy kiadói minőségben szolgáló oly férfiak, a kik a gimnázium, reálskola, vagy polgári iskola negyedik osztályát, avagy ezekkel egyenrangú más iskolák megfelelő osztályait sikerrel elvégezték; ugyanezen iskolai előkép-

zetséggel bíró és 18-ik életévüket meghaladott más férfiak, végül, ha ily pályázók kellő számmal nem jelenkeznek; a fenti iskolai előképzettséggel rendelkező 16-ik életévüket betöltött ifjak is. a felvételre megkivántatik továbbá annak igazolása, hogy a folyamodó a 35-ik életévét még nem haladta túl. Magyar állampolgár, a magyar — illetve, ha horváth-szlavonországi illetőségi — a horvát nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja, feghhetetlen előéletű a posta- és távirádai szolgálatra testileg is teljesen alkalmas, mely utóbbi körülmény közhatalósági orvosi bizonyítványonnyal igazolandó. A tanfolyamok halgatói beiratási és tandíj fejében tíz (10) forintot kötelesek fizetni s ezen díj lefizetése alól csak az igazolványos katonai altisztek mentetnek fel. A kik ezen tanfolyamokba belépni óhajtanak, saját kezüleg irt, születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket f. évi augusztus hó 31-ig és pedig a már közszolgálatban állók rendes előjáróságuk útján, a többiek pedig az illető szolgabíró, vagy polgármester közvetítésével, a fentebb említett és a tanfolyam helyére nézve illetékes posta- és távirádigazgatósághoz nyújtásák be.

— **Adóelőírás.** Folyó 1898. évre az állami összes adók kivetve és a főkönyvekben tételeként előírva vannak. Mely körülményt az 1883. XLIV. t. cz. 36. §-ára tett figyelemzetés mellett a városi hatóság azzal teszi közzé, hogy mindenki adóját záros határidő alatt adókönyvecskejében 1 frttól 5 frtig terjedhető bírság terhe mellett előiratni tartozik. Ezért felhívatik a város összes adózó közönsége, hogy mindenki adókönyvecskejét az adók beírásának foganatosíthatása végett a városi számvézés hivatals helyiségében f. évi augusztus hó 1-től 15-ik napjáig a délelőtti hivatalos órák alatt okvetlenül beemutassa, az új adózók pedig ugyanott adókönyvecskeket szerezzenek. — Ugyancsak a folyó 1898. évre a városi pótdadó és a törvényhatósági utadói is kivetve lévén, ezen kivetés a városi számvézés hivatals helyiségében (városház, földszint 13. sz. ajtó) f. évi augusztus hó 1 ső napjától 15-ik napjáig délelőtti hivatalos órák alatt közzelemre kitéve lesz, hol az mindenki által betekinhető. Felhívatik ennél fogva a város adózó közönsége, hogy a mennyiben a kivetés szerelmének találja, felszólamlását a kivetés kitételének napját követő 15 nap alatt annál is inkább írásban adja be, mert ellenesetben az elkészetten beadottak figyelembe nem vétetnek.

— **Halál fürdés közben.** Pásmádon e hó 28-án a Lika löme urodalmához tartozó tóban négy fiatal kertészbojtar fürdött. Midőn a vízből kijövet öltözökni kezdtek, oda jött Gránitz Katalin, kastélybeli 18 éves cselédleány és kérte a fiukat, hogy távozzanak onnan, mert ő is fürödni akar. Azok szót fogadtak, de egyikök, Glócz Gyula csak a tulsó partig ment, hogy ott felöltözze. Öltözökés közben látta, hogy a leány a ki azalatt teljesen levetkőzött, belement a tóba, — mely ott mintegy 2 öl mély — és egyszer csak eltűnik a víz alatt. Majd ismét fölmerült s kezeivel geresösen kapkodott, mint a hogy a fuldoklók szoktak. Glócz megértette a veszedelmet, azért rögtön társai után kiáltott, maga pedig habozás nélkül a leány után ugrott, hogy kimentse, de akkor az már ismét eltűnt. Ő mint gyakorlati uszó s intén lebukott és valhogy sikerült megragadnia a leány kezét. Az a fuldokló emberföltötti erejével kapaszkodott a bator fiuba, ki már szinte elveszettnek látszott, midőn az időközben odaérkezett Schlaghammer József segítségére jött és szerencsésen kimentette, a leány azonban lemerült. A föl-lármázott cselédiség azonnal leeresztette a tó vizét s a fenéken megtalálták Gránitz Katalin holttestét, a ki életével fizette meg a fürdőzést.

— **Gonosz szomszéd.** E hó 22-én délben Uryi Ferencz urháidai lakos felesége ebédet vitt az urának, a ki a mezőn dolgozott. Nemsokára vendég állt a házhoz a fondor lelkületű Ács

Istvánné szomszédasszony személyében. Acsné körültekintett a konyhában s az egyedül ott-hon maradt kis leányt valami ürüggyel elküldte hazulról, s míg az odajárt, ő kelme hamarosan lerándult a pinczébe, onnan pedig föl a padlásra, a hol élelmi szerekekkel kellően megrakodott és nyugodtan hazaballagott. — Unyiné csak másnap vette észre a lopást s azonnal jelentést tett a csendőrségnél. A sötét tettet kétségtelenül sikerült Acsnéra rábizonyítani, a ki némi habozások után öszin'én beismer mindent. A többi holmik egy részét már ellakmározták, a többi azonban ilyenképen visszakérült a károsulthoz, a ki az enyveskezü szomszédasszonyt füljelentette a székesfejérvári törvényszéknél.

Veszedelemes fogorvos garázdálkodik Nádás-Ladányban. Mesterségére nézve ugyan arodalmi kovács, de a rozsdás fogójával már gyakran „kőnyörült” potom tiz krajczár honorarium mellett a fogfájdalmakban sanyilódó emberársain. A minap Horváth Ferencz Antónia pusztai béres kollégái tanácsára szintén hasonló bajában kereste föl *Hutwaqner*t, a derék fogművészt. Az elszánt kovács szerencsésen ki is rántotta a gonosz zápfogat, de egyszersmind kiszorított egy darab elevent is a páciens alkalapsából. Horváth az nap éjjel a szemét sem tudta lehunyni a fájdalomtól, másnap pedig dr. *Rádnai polgárdi* helyettes körorvosnál bepanaszolta a vérengző kovácsot. Az orvos jelentést tett az illetékes hatóságnál, mely remélhetőleg érzékenyen fogja megbüntetni a kezdetleges fogművészt.

Abazziában így szokás! Egy idevaló uri ember a minap panaszt tett a rendőrségnél, hogy a Sváb-féle osztornaparti hidegfürdőben a hölgyek szemtelen módon inzultáltak bizonyos ifju gigerlik által. Így a minapában egy B. nevű fiatal ember oavetemedett, hogy a női fürdőmedenczét a férfiaktól elválasztó deszkapalánkot valósággal fészetegni kezdte. A firdőző hölgyek természetesen megriadtak, de midőn a meglepetésszülte zavaruk tünekezni kezdett, alaposan lepirongatták B. urat, ki meglehetősen elegáns kicsinyléssel fogadta a szapulást s replikája mindössze ennyiben állott: „Abazziában így szokás!” Részünkről csak annyit teszünk hozzá, hogy ez biz egy cseppet sem galléros szokás és a rendőrség nagyon helyesen tenné, ha az efféle urfiakat leszoktatná az ilyesmirel.

Végtárgyalások a törvényszéknél. A Székesfehérvári kir. törvényszéknél augusztus hóban megtartandó büntügyi végtárgyalások sorrendje: Augusztus 3-án Bükki Nagy József lop. bünt. Engelman Sebestyén s. t. sért. bünt. Augusztus 17-én Kondor (Szabó) András szán. emb. öl. kis. bünt. Zöldi János és társai m. lak. sért. bünt. Augusztus 24-én Kovács János és társai több rdbeli lopás bünt.

Az utolsó ut. Reiss Vilmos budapesti születésű napszámós *Moóron* hirtelen megbetegedett. Tegnap este haldokolva szállították be a megyei kórházba, ahol alig 10 percz múlva meghalt.

Rendőri hírek. *Novotny* Alajos székesfehérvári lakost a rendőrség hatósági közeg elleni kihágásért 5 frt pénzbírságra, nem fizetés esetén 1 napi rendőri elzárásra ítélte. — *Rács* Istvánné gyümölcsárus kofa hamis mérték használata miatt 10 frt pénzbírságra ítéltetett.

IRODALOM.

Egy leány miatt. Gerolamo *Rovettá*-nak a kitünő olasz dráma- és regényírónak e jeles művét *Gauss* Viktor szép fordításában kiadta az *Egyetemes Regénytár*. Ebben a kétkötetes regényben teljesen érvényesül *Rovetta* nagy tehetsége! A mű nemcsak költő szépségekben gazdag, hanem egyike a modern regényirodalom legérdekesebb alkotásainak is, a mely bizonyára épp oly diadalt szerez az olasz mesternek, mint a milyent neki ez évben előadott drámája, a *Beestelenek* című, szerzett a Vigszínházban. A szép piros vászonba kötött regény ára kötetenkint egy korona. — Kiadja: Singer és Wolfner. |

INNEN-ONNAN.

Alkony.

Alkonyodott.

Hartmann kapitány szobája ablakánál állott. Két kezét a zsebébe mélyesztve, szemét a folyó tuloldalán álló palota ablakaira szögezve vizsgálta miként vonja be fehér ezüsttel a lemenő nap a fényes tükörtáblát? . . .

Hogy változik aztán az egész ablaksor rózsaszínűvé s hogy megy által lassan egyenkint: haragos biborvörösbe.

Milyen szép az alkony — gondolá — majdnem olyan: mint a virradat . . . Milyen különös!

Mindkettő a napsugar játékeka . . . rózsaszínű mindenik.

Ha az ember nem volna alkonyatkor olyan fáradt; ha nem érezné, hogy a hűvös szellővel a csunya est közeledik, . . . olyan könnyen össze téveszthetné.

.. Különös, nagyon különös ez az alkony. Az ablaka előtti korzón megkezdődött az esti séta.

Egész sereg gyermek népesítette be a porondozott utakat nagy lármával hajtva maguk előtt játékbombákat.

Zürzavaros értelmetlen marsokat vertek a nemzeti-színűre festett fa-dobok, míg a bunneok mide-rezett kadéttokkal kaczerkodik a fiatal mamák még fiatalabb tisztok udvarlását fogadták mosolyogva.

Hartmann kapitány az órára nézett. Hat óra volt.

.. Hét, nyolcz, kilencz . . . számlálá magában az időt ujjain — teremő Isten: — még teljes három óra!

.. Persze, persze, — füzte tovább gondolatait — kilencz óra előtt csak nem bujhatik az ember az ágyba, kilyukadna az oldala reggelig.

Dehát mi a csodát csinálnon mivel, ölje el az utálatos unalmas időt kilencz óráig? . . .

Kávéházba menjen?

Minek? . . . hiszen nem szereti ő a kávé.

Talán a kaszir-frájlának keserítse meg jobban az életét . . . hiszen nem illő már egy kapitányhoz.

Vagy neki fekdjék az ujságoknak?

Hisz azok meg tele vannak hazugsággal, veszedő honatyák ékes gorombaságaival, mi köze neki ezekhez?

Ha hábura lesz: az majd ugy is parancsba jön, mit olvasson hát belőlük? . . .

A szép asszonyok ezalatt rendre gyűltek a korzón.

Fess uri dámák keringeltek kerékpárjaikkal a kapitány ablaka alatt; egyik másik kaczkias menyecske fel is tekingetett a morfondirozó kapitányra úgy, hogy Hartmann illőnek találta egy fellépést visszahuzódni.

.. Még azt találnák hinni, hogy —

E gondolatnál különös érzés járta át az egész testét.

— Nos, mit találnának hinni? — kérdé daczosan önmagától.

— És ha azt hinnék, — vajjon mi különös volna benne?

Egy hamis szemű, szép barna asszonyka ártatlan kaczerkoddással közvetlen az ablaka alatt produkálta magát könnyű kerékpárján.

A kapitány ugy érezte, mintha termete egészen kiemelkednék cipőjéből s önézetesen pödörte meg bajuszát.

— Hát mi is volna benne?

— Talán nem volnék még olyan legény, mint az a sápadt képű, szük nadrágos nyápicz hadnagyoscska?

— Holnap lesz a napja, hogy bicziklit veszek!

.. És most . . . rajta Hartmann ki a korzóra!

—

A szemben levő palota ablakait épen most festette rózsaszínre a visszanező nap.

—

Hartmann kapitány felkötötte fényes szalon kardját.

Aztán odaállott a tükör elébe s önkénytelenül kezébe akadt a tükörön heverő fésű.

Gépiesen emelte fejéhez — mikor a tükörbe pillant kissé bosszusan mosolyogva dobta le ismét.

.. Hm. Mondtam már annak az ostoba legénynek, hogy dobja pokolba. Csak a lom több vele s — egyet sóhajta — végig simogatta tenyerével fényes kopasz fejét.

Majd a bajuszkötőt vette ujjai közzé.

.. Átkozott bajusza.

Azt hinnék, hogy őszül, pedig csupán egy pár szerencseszál. No csak: egy, kettő, három . . . tiz . . . huszonegy. Átkozott bajusza!

— De feszes ám még a mell! — mondá büszkén a tükörben látszó képmásának s önézetesen simitá végig a feszes Waffenrockot. Mikor aztán tapasztalta, hogy hova lejjebb simogatja azt a feszes mellet: annál inkább emelkedik a keze; kedvetlenül ismerte be, hogy: biz az lecsuszott egy kissé.

Le biz' az!

.. Hm. Pedig volt rá idő, mikor ráfogták, hogy fűzi magát.

Pedig dehogy fűzte!]

Olyan volt ő a természettől, mint a pálma.

Karcsu, magas.

— Vass Lóji?

Az a Lóji ott a tükörben nem felelt semmit, csak mosolygott olyan édes kesernyésen.

Egy ideig ugy néztek egymásra, mintha rég nem látott fiatalkori barátok találkoztak volna: hosszú évek múlva.

Aztán a tükörbéli pajtás így látszott beszélni: — Megkoptunk öreg czimborra! Ejnye az árgvélusát, de meg deresedtünk.

— Pedig, . . . emlékszel még Lóji?

Emlékszik-e?

Hogy ne emlékeznék, hiszen nem is olyan régen volt.

Mit is beszél össze-vissza az az öreg kopott pajtás? . . . s bosszusan nézett rá a tükörbe.

Hogyne emlékeznék? . . .

Tündérrálm vonult el merengő szemeim előtt.

.. Hívjuk vissza őket!

A kapitány odalépett inóasztalához s ki vett a fiókból egy fekete ébenfa dobozt.

Elkezdte kirakni a fényképeket.

Volt ott egész tuzat.

Némelyike nével, évszámmlal ellátva gondosan; egyik másik pedig csak ugy jelletlenül.

„Gusztli 1876. decz. 31.”

Ez volt az első.

Akkor ő zászlójai segédtsit vlt s Gusztli az alezredes egyetlen leánya.

Két évig szerették egymást tiszta szüzi szerelemmel. Pénze nem volt neki, sem a lánynek. Emlékszik rá, átalart lépni a fiáncozokhoz. Aztán az alezredes Regimentet kapott s elvitte a szép kis Gusztit Galicziába, ő pedig itt maradt. Ennyi az egész.

Bánatából ez a második ragadta ki: „Anna.”

Ez már guvernant volt a jogtanácsoséknál.

Szép két szemű voltak, hullámos szőke selyem haja. Alabastrom nyaka, puha fehér karja.

Ugy rémlik előtte, hogy egy kis skandalum is volt akkortájt a s fr Annát hazaküldték Bajonországba, s ezzel vége volt eunek is.

A harmadik kép tiszta atlaszba volt takarva, csupán egyetlen betűvel jelezve s egy kilencz águ korona himezve a takaróra:

.. Hja . . . die Gräfin! . . . Sak, dass war e Weib! . . . Herr Gott noh'mal!

.. Azok szép idők voltak, nagyon szép idők!

Dehát irigykedett rá mindenki az ezredestől lefelé az utolsó kadetig a Regimentben s át kellett helyzetnie magát.

A szép grófné pedig nem jött utánna.

A negyedik egy primadonna, az ötödik egy hivatalnoké; a hatodik . . . meg sincs jegyezve. — a kostümjéről itélve valami „Circus Reiterin” lehetett.

Aztán pár kórisané, néhány orfeumi kisasszony s a jó ég tudná, hogy ki mindenki volt ott eeben a tuzatban!?

Aztán őt, hat rózsaszín levélke következett s ezek alatt még egy kép a doboz fenekén.

Csupán „ez az egy” volt külfötte a töbltől.

Szelid tekintetű ábrándos arcú lányka. A kép szögletéhez vékony selyem-fonállal volt oda erősítve: egy arany karika gyűrű.

Ezen a képen elmerengett.

S a mint ugy nézegette nézegette, — némán bölöngatva, egyszerre nehéz, fájó óhaj szakadt föl kebléről s két nagy könnycsepp hullott alá arra a képre.

Epen a kezére hullott mindkettő. Oda, a hol annak a karika gyűrűnek lett volna helye.

Ugy ragyogott ott, mint két nemes briliánt.

Aztán nem is tette többé vissza abba a dobozba, a melyhez annyi kétes értékű emlék tapad; hanem

oda állította az íróasztalára — mint valaha — lássa mindég!

Csak most jutott eszébe, hogy sétálni készült. Kitekintett az ablakon. A fess uri dámák még mindig ott keringeltek karsu kerékpáron, az ablaka alatt.

Ott keringelt az a hamis szemű szép barna asszonyka is.

A szemben levő palota ablakáról ép most lopta vissza köleszöngött bitorát a leáldozó nap.

Egyszerre csunya hűvös estve lett.

A kapitány úgy érezte, hogy fáradt. Olyan nehéz szürke lepel hasította a lelkét, mint ott künn a világot; mióta utolsó sugarát is elvonta az ablakról a lenemő nap.

Egy pillanatig merőn nézett maga elé a szürke semmisségbe, azután ledobálva fényes szalon kardját: egykedvűen végig feküdt a sárga bőr-diványon.

Milyen különös is ez az alkony!

Mars.

KÜLÖNFÉLE.

¶ **A fokföldi gyémántok.** Sokféleképpen próbálták megmagyarázni a fokföldi gyémántmezők keletkezését. Egy francia kémikus, Moissan, roppant kicsi mesterseges gyémántot állított elő azáltal hogy szénttartalmú olvadat nagy nyomás alatt hagyott kihűlni. Az úgy nevezett kék földben azonban a melyben a fokföldi gyémánt található, nincs vas fém állapotban, az pedig valószínűleg, hogy a gyémánt a föld alatt keletkezett és vulkánikus módon jutott a felszínre. Egy Friedlander nevű angol vegyész másképp magyarázza a fokföldi gyémánt keletkezését.

A vulkánikus közetben ugyanis található egy ásványfaj: az olivin. Ezt Friedlander főlavasztotta és a folyadék felszínét grafitál érintette, úgy hogy a szén, melyből a grafit áll, átjutott az olivinbe. Mikor a massa kihűlt, nagy tömeg mikroszkopikus kristályt talált benne, mely csak gyémánt lehetett. Ebből azt következtette, hogy a fokföldi gyémánt a következő módon keletkezett: Egy az olivinhoz hasonló összetételű vulkánikus massa áttört egy szénttartalmú közetet és mikor aztán kihűlt, gyémánt lett belőle. Ezt a magyarázatot a Fokföld geológiai alakulása is támogatja.

¶ **Különös emberek.** Az 1875. évben kiadott „Genealogiai naplárban” mulatságos czikk van különös emberekről, a kiket a czikk két kategóriába sorol, olyanokba, a kik műveltségük és olyanokba, a kik más tulajdonságaiknál fogva válnak ki a nagy tömegből. A czikk ezután egy 18 éves leányról emlékezik meg, kit 1775-ben Mont-Sains-Jeanban fedeztek föl. Ez a leány arról lett nevezetes, hogy születésétől fogva teljesen érzéketlen volt. Szarhatták, csiphehték, nem törődött vele. A különös teremtés soha nem nevetett vagy kiabált; a hová tették, ott maradt; nem volt képes helyét változtatni vagy megmozdulni. Napokig elhevert az ágyon mozdulatlanul és csak reggel és este valami levesfélélt evett. Gyenge szívdobogásán kívül semmi életjelet magáról nem adott. A leány szemei nyitva voltak, és szemhéjai nem mozdultak. Rendkívül kicsi volt, mintha születése óta nem is nőtt volna. Még különösebb ember volt egy Wolduck nevű paraszt Mecklenburgban, ki 1775. évben negyvenedik életévét tölte be és születése óta nem ivott. Mióta dohányozni kezdett a pipát szájából többé ki nem tette. Dolgozott, türe a hideget és meleget, mint bármely más emberfia, csak a folyékony tápszerket nem szenvedhette és születése után még az anyatejt is erőszakkal kellett belecsepegtetni. Különben pedig erős, egészséges és tevékeny ember volt. Louis de Bouteres „az erős”, mint a hogy nevezték, 1534-ben élt és olyan hatalmas izmu ember volt, hogy ha lábait összetéve egy helyben megállt, senkinek sem volt képes előre vagy hátra lökni. Játsva tört kétféle egy vaspatkót, a legerősebb bikát farkánál fogva hurrázta, két kézzel fölemelt egy erős lovat és vállán vitte tovább vagy teljes fegyverzetben fölugrott a ló hátára, a nélkül, hogy lába a kengyelt érintette volna. Futni pedig olyan jól tudott ez az atléta, hogy kétszáz lépésnyire a legjobban futó spanyol lovat is megelőzte. A „nouvelle Litteraires Florence” a latin leveleiről és görög prozódijáról nevezetes Moccia ötven éves lelkészről emlékezik meg, a ki egy napon a tengerbe bukott,

de csakhamar ismét függőleges irányban bukott föl a víz színére és melléig állt a vízben, a nélkül, hogy megmozdult volna. Ebben a helyzetben összefont karokkal maradt és ép oly biztosan tudott járni a vízben, mint mások a szárazföldön. Buvárok nem egyszer magukkal vitték a tenger fenekére, de mielőtt elbocsátották, parafa módjára gyorsan a víz színére bukkott föl. Egy napon elaludt a vízben és kinyújtózott, mintha az ágyban volna; hol az egyik, hol a másik oldalra fordult, de nem merült el. Azt mondta, hogy ő a vizen ép oly szilárd ellenállást érez maga alatt, mint mások a szárazföldön és ezen maga is csodálkozott. Természetbuvárok megemléknek a különös embert és konstátálták, hogy, hogy ugyan olyan tőrőfgatu viznél 30 fonttal kevesebbet nyom. Moccia ezt a maga különös tulajdonságát 1700-ban fedezte föl és azóta mindenféleképpen igen jó hasznát vette.

¶ **Éjjel az éjszakai sarkon.** Nansen legutóbb kiadott nagy művében az éjszakai sark téli éjszakáját következőleg ecseteli: Nincs a világon semmi olyan szép és csodás, mint a sarkvidék éjszakája. Alomsország ez a leggyöngédebb eterikus színekkel festve. Meg van a képbén minden árnyalat, de egymásba folynak, annyira, hogy az átmeneteket megkülönböztetni lehetetlen. Semmi forma, álmagat színezetti halk zene az egész: eltompitott hurok hosszan elhangzó, távoli melódia. Nem felséges, gyöngéd és tiszta-e az életnek minden szépsége, mint ez az éjszaka? Adjatok neki fénylőbb színeket és a szépség oda. Az égbolt óriási kupolához hasonló, melynek csúspontja kék, aztán a zöld, lila és ibolyaszín egymásba folyó árnyalatai következnek. Hűleg, ibolyakék árnyalatok, árnyak nyugosznak a hőmezőkön, világosabb, halványvörös szemekkel váltakozva ott, hol a bucsuzó nap tűnő fényét egy-egy jéghegy gerince följöga. Fenn a kupola kéljében a békét hirdető csillagok ragyognak, délen a hold sárgavörös óriási korongja fénylik a kék alapon lebegő sárga felhők könnyű aranyos gyűrűjében. Most az éjszakai fény terjeszti ezüstös, villogó fátvát az égioltra, mely sárgára változik utóbb, majd zöld és vörös színekben játszik. Kiterjed, majd ismét összehúzódik nyugtalan változatban, hogy aztán számos, ragyogó ezüst, lebegő szallagokra oszoljon, melyek fölött hullámalaku, szípkörkő sugarak cikáznak. Egyszerre csak vége a pompának, de a következő pillanatban ép a zenitén tüzes nyelvek alakjában jelenik meg újra, majd világos sugár szökik föl egyenesen a horizontról, míg végre az egész lassanként a hold fényébe olvad. Itt-ott még határozatlanul, mint a sejtetem, egy pár fényugár lebeg. — az éjszakai fény ragyogó ruhájának elhúzódó porfellege. De újra kezdődik a látvány, új villámok cikáznak, a tűzjáték, melynek se vége, se hossza, új változatban tovább folytatódik.

¶ **Mibe került Amerika fölfedezése?** Tudós körökben utóbbi időben sok szenvedélyes vitára szolgáltatott alkalmat ennek a kérdésnek a fejtegetése. A XV. század végén és a XVI. század elején Spanyolországban a pénzegység a móróktól átvett maravedinek nevezett érem képezte. És bár ha milliókról volt is szó, azt mindig maravedikben számították. Hogy mennyi volt az értéke ennek a kis ércpénznek, arra nézve igen eltérők a vélemények és épen ezért csak hozzávetőleg lehet kiszámítani, hogy mennyi költsége támadt a spanyol uralkodóknak, a mikor Kolumbusz Kristótot Amerika fölfedezésére kiküldötték. A fennmaradt okmányok Kolumbusz első flottájának felszerelési költségét egybehangzólag 1.400.000 maravedire teszik. Sophus Ruge tanár vizsgálódásai szerint egy maravedi nem ért többet 2.05 fillérnél. E szerint tehát Kolumbusz az első flottára a spanyol királynőtől a mi pénzünkben számítva csak 18.000 forintot kapott, csakhogy persze a pénznek akkor sokkal nagyobb értéke volt, és ezenkívül Palos várost kötelezték arra, hogy egy évi tartamra két főszerelt és legénységgel ellátott karavallát adjon. Az állam kasszájából Kolumbusz 50.000 maravedi, Juan Martin és Anton Perez kapitányok 30.000—30.000 maravedi, egy sehész 6000 maravedi fizetést, a matrózok pedig havonta egy arany és 375 maravedi fizetést kaptak.

¶ **A legtrikább levéljegyek.** A magdeburgi filotalista-kongresszus alkalmából némi aktualitással bír az a kérdés, hogy melyek a legtrikább és legdrágább levéljegyek. Tapasztalt levélbelyeggyűjtők tudják, hogy az összes postai értékjegyek közül britt-Guinea és Mauritius sziget legtrikább postai értékjegyei a legtrikábbak. A legtrikább guineai kétcentes

levéljegyek rózsaszín papíron durva, fekete nyomással készültek. Ebből a kiadásból már csak tíz példányt ismernek, melyeknek a tulajdonosai az utóbbi években nem változtak és melyeknek az értékét ilyen módon csak megközelítőleg lehet meghatározni. Angol szaklapok véleménye szerint egy hibátlan példányért, ha az mostanában kerülne előadásra, könnyű szerrel lehetne 3000—4000 forintot kapni. A levélbelyeg-kereskedésben nagyon ritkán fordulnak elő és nagy nehezen kaphatók a legtrikább Mauritius szigetéről való 1847-ben kibocsátott egy- és két-pennys levéljegyek is. Mindkét fajtaból állítólag csak 8—8 példány van meg. A legutolsó párt Beulequean fedezték föl és körülbelül 8000 frtért a Stanley, Gibbons & Comp hies londoni czérgnek adták el. Az afrikai postaértékjegyek között legtrikább a Jöremény fokáról való ugynevezett „fámszetzü 4 pence” belyeg, hibás vörös nyomással. Ennek a belyegnek egy még nem használt példányát Londonban 1896-ban 6000 frtért adták el.

KÖZGAZDASÁG.

Azok az eszmék, melyeknek a néppárt évek óta szószólója volt, kezdenek végül átmenni a köztudatba, sőt mi több munkára serkentik a gazdákat. Az ébredő lelkiismeret és kötelességtudás egyik jelül felhozhatjuk Torontál vármegye gazdasági egyesületének a miniszterelnökhöz intézett felterjesztését, a melyben tárgyalva a szövetségi kérdést is a következő figyelemre méltó megjegyzéseket teszi.

„Mint főbajnokunk kell felemlitenünk azt, hogy azon sulyos közterhek, melyek a földbirtokok által viselendők, immár elodázhatalanná teszik a földadó leszállítását, mert minél tovább fog az még elhúzódni, annál lesz a tönk szélén álló birtokosok száma, annál jobban sülyed földjeink értéke.

A földadó leszállítását már mezőgazdasági viszonyainknak, a földadókataszter megállapítása ideje óta bekövetkezett nagymértű átalakítása szükségessé teszi, 1875. óta ugyanis nemcsak a gabonárák estek több mint 30%-kal, hanem a termelési költségek is szaporodtak, ennek következtében évről-évre sulyosabbá vált a földbirtokra kivetett teher. Ez eredményezte, hogy több külföldi állam előbb védvámokkal iparkodott földbirtokosai helyzetén javítani, majd a földadó leszállítását határozta el.

Hazánkban a jelzett kedvezőtlen viszonyok a földes gazdákat sokkal érzékenyebben érintették, mint bárhol egyebütt, mert a termelési eredmények fokozására szükséges tőkékkel nem rendelkezünk, gazdaságaink túlnyomó része kiterjesztés és gazdánk rendszerint csak földműveléssel foglalkoznak.

Egy katasztrális hold megművelési költsége 35—40 frtra rugván, 7 mm. gabona átlagos termés-jövedelme mellett alig maradt fenn néhány forint haszon, illetve földjádék, melyből a földadót, ármentesítési költséget fizetni, egyébként lehet viselni kell.

Ily körülmények között csak a jövőben való reménykedés birt bennünket arra, hogy a földbirtok aránytalan és a helyes állami gazdálkodás elveivel össze nem egyeztethető megadóztatása miatt fel nem szóljunk.

Az utóbbi években azonban mindjobban meggyőződünk a földadó nagyságának elviselhetetlen, a birtokos adófizetői képességét megátadódó voltáról és azért tiszteletteljesen bár, de határozottan kérjük nagyméltóságodat, hogy az adóreform mielőbbi előterjesztését hathatósan sürgesse, és annak tárgyalása során a földadó kulcsának érezhető leszállítását kieszközölje.

A nagyobb megadóztatás sulyát annál jobban érzi a földbirtokos, mert más közterhekkel is meg van róva, melyek a tőkét, a keresetet nem érintik.

A földadó leszállításán kívül, az állami és társadalmi rendre veszélyes, a kommunisztikus mozgalmak elhárítása érdekében kívánatosnak ismertük fel az utadói minimum, a párbér, a hadmentességi díj 3 alsó díjtételének eltörlesztését, az adómentes létminimum megállapítását, az ingó tőkének az eddiginél fokozottabb megadóztatását, adóbehajtási rendszerünknek a mezőgazdák fizetőképessége idejének számbavehető megváltoztatását.

Jól tudjuk, hogy állami háztartásunk terhei állami létünk fejlesztésével növekednek és még is szívesen kell kérelmünkhez ragaszkodnunk, mert, mint említettük, a földadó terhe elviselhetetlenné vált, az említett kisebb közterhek a szegényebb sorsúakra érezhetően nehezdednek és mert bizunk abban, hogy a pénzügyi kormányzatnak sikerülni fog az említett adók leszállításából, illetve megszüntetéséből származó jövedelemhiányt más adóalapok megfelelőbb kihasználása által pótolni.

A földadó leszállításán kívül arra kérjük nagyméltóságodat, hogy a községi pótdadók mérséklésére is kibatni kegyeskedjék, mert az állami közigazgatás fennálló rendszere mellett azok által az egyenlő közteherviselés illuzió-russá vált és a magában véve már nagy földadók terhe nagymértvben fokoztatik. A községi pótdadók ugyanis, melyek természetüknél fogva hevesen csak a községek háztartásával kapcsolatos költségek fedezésére lennének kivethetők, legfőbbször megközelítik, de gyakorta túlhaladják az állami adókat, mi annál súlyosabban nehezedik a földbirtokra, mert emelkedése határozva nincs, mint fixkiadás számba nem vehető.

Vannak községeink, melyekben a községi pótdadó az állami adó 150%-ára is felszaporodott.

A községi pótdadók tapasztalatunk szerint tolog azért váltak oly terhessé, mert az állam számos oly kiadás és költség vi-elésével terheli a községeket, melyeket természetüknél, czéljuknál fogva az államnak kellene fedezni és így saját kötelességét gőgatalanul a községekre hárítja. A magas földadó mellett hatványozottan érzett községi pótdadók nagyságának kell azon szomorú jelenséget tulajdonitanunk, hogy valaha az ország Kanaánjának tartott vármegyénk területén folyton szaporodnak a kivándorlók és pedig megdöbbentő módon a szorgalmas, munkás földmivelők sorában is.

Kéri e mellett az egyesület a bürze reformját, a papiros-buzával való üzérkedés eltörlését s a kérvényt így fejezi be:

„Nem mulaszthatjuk el végül hangsúlyozni, hogy tisztában vagyunk azzal, miszerint az általunk előadottak és kérelmezettek megvalósítása milliókkal növelné állami háztartásunk terheit és hogy a földbirtok tulajterhességének megszüntetése más adótárgyak terheinek emelésével, illetve új adóalapok megteremtésével lesz csak lehetséges, és mégis szívesen ragaszkodunk kell azokhoz, mert ha bajainkon segítve nem lesz, úgy idővel legszorgalmasabb gazdáink lába alatt is megmozdul a föld, elpusztul a középbirtok, el a kisbirtok és csak aradalmaink lesznek képesek tengődő életet élni.

Ennek elhárítása nem lehet osztályérdek, mert következményeiben az egész nemzet megérezné.

Ez elég érthetően van mondva, de vajjon mire hajlandók az egyesület tagjai akkor, ha a törvényhozás a világos és kényszerítő szükség dacára sem mozdul meg? Kénytelenek vagyunk föltenni ezt a kérdést azért, mert ez eset könnyen beállhat.

A budapesti gabnatözsdé.

— A „Fejérmegyei Napló” eredeti távirata. —

Budapest, 1898. július 30-án.

Élénk kínálat és kedvező vételkedv jellemzi a tőzsdét. Buzában a forgalom nőttön-nő és a készletek naponként 10-15 krajczárral drágább árakon lehet tudni.

A határidő üzlet sem vesztett szilárdságából és az árfolyamok már napok óta rendszerint magasabb árak mellett záródnak.

Buza	őszre	8-16 frt.
Rozs	"	6-50 frt.
Zab	"	5-39 frt.
Kukoricza	"	5-02 frt.
"	1899. júliusra	4-17 frt.

Piaczi árak.

Székesfejérvár, 1898. július 30-án.

Buza	8.00-8.50
Rozs	6.50-6.80
Zab	5.60-6.00
Árpa	6.20-7.80
Kukoricza	6.10-6.40

Lisztárak.

Buzaliszt 100 kgm. után Budapestön szállítva:

0	1	2	3	4	5	6	7
17-30	16-70	16-10	15-30	14-60	13-80	12-80	11-30
F korpa							4-80 frt.
C korpa							4-50 frt.

Rozsliszt 100 kgm. után Budapestön szállítva:

0	1	2	3
13-40	12-40	12-—	10-70

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. A. K-d. Köszönjük az ígéretet, mindenestre számot tartunk rá. A lap cenzural rendszeren megy.

R. H. I. V-m. Ez a fűrdő levél — vagy minek nevezzük — egyáltalán nem lapba való. Átdolgozása pedig több vesződéskébe kerülne, mint a mennyeit valóban megérdemel. Hogy ott bentereg a Balaton puha sima ágyában, azt némi fantázia hozzáadásával valahogy csak megértjük, de már hogy ezzel zárul le az örömeik határa azt ne kívánja elhittetni velünk.

Baltoni üdülő. Már megbocsásson tisztelt „üdülő” de azt hisszük, hogy a baltoni klíma megzavarta a fejét. Az Isten szerelmére, hogy írhat ilyen verseket?

Ragyog a nap az égen,
Hulláznak a víz keken
bűtyöl a gőzhajó szépen.
Nyakig ülök a tóban,
Szép élet ez valóban
Mert egészségem jó van.
Itt-ott lebeg egy csolnak,
A pacsirták dalolnak,
A hölgyek lubiczkolnak.
Derekamon marhabó-
lag, nem uszóknaak való,
Igy tudom nem lesz bajom
Vízbe nem tullahatom.

És még ön Kohn Mór költeményeit ócsárolni meri? Sicc!

Apró hirdetések.

Egy teljesen felszerelt szálló a fiskális dűlőben, fürdőházzal, egyes fogat használattal és tehát hasznával augusztus hóra kiadó (Czim a kiadó hivatalban).

Egy 5 oktávós HARMONIUM jutányos áron eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

BUTOR ÜZLET ÁTHELYEZÉS!!

Alulírott tisztelettel értesíti a nagyérdemű helybeli és vidéki közönséget, hogy eddig

(BUZAPIACZ) SIMOR-UTCZÁBAN LEVŐ

Butorraktáromat

augusztus 1-től kezdve ismét a

Sas-utczába, a („Fekete Sas”-sal szemben)

helyeztem át, hol dus választékban mindennemű asztalos, kárpitos és esztergályos butorokat, egy-szintén tükröket, képeket, madraczokat, Thonet-féle hajlított székeket és egyéb butortárgyakat szabályos, szilárd és izlételjes kivitelben, jótállás mellett rendkívül jutányos árakban kaphatók; nemkülönbben vállalkozom e szakmába vágó hármelynemű új vagy átalakítási és javítási munkákra, helyben úgy mint vidéken, lehető legjutányosabb árak mellett.

A nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses pártfogásáért eszedezve

Kiváló tisztelettel **ID. FÜSTÉR MRE**
butorgyáros és kárpitos mester Sz.-Fejérvár.

ULLMANN ÉS WEISZ

Székesfejérvár, Nádor-utca 4., zirczi templommal szemben.

A t. vevőközönség becses figyelmébe ajánlja:

Mindennemű fürdőcikkék: FÜRDŐ-KÖPENY, — CZIPÓ, — KALAP stb. dus választékban.

SZALLAG-, CSIPKE-, BÁRSONY- és ZSINOR-DISZEKET

Valódi francia kézimunka és kötő anyagok, felülmulhatatlan francia szabásu mellfűzőit. Szintartó angol batiszt zsebkendő tuc. 1 frt. (alkalmi vétel.)

Nagy választék

minden izlésnek megfelelő divatu angol napernyők és autucásban.

FÉRFI ING, GALLÉR és NYAKKENDŐK

a legdivatosabb és legjobb kivitelben nagy választék.

Szappan, illatszer, orrszennyek, szivar és szivarka táskák szolid kivitelben.

ANGOL LINOLEUM és VIASZKOS VÁSZON GYÁRI RAKTÁR.

SZABOTT ÁRAK!

Kiváló tisztelettel Ullmann és Weisz.

!! Butorvásárlók figyelmébe !!

SIMON LAJOS

asztalos s kárpitos butorraktára,

SZÉKESFEJÉRVÁR, KOSSUTH-UTCZA 6-IK SZÁM,
(a posta átellenében.)

Ajánlja a n. é. helybeli és vidéki közönségnek saját készítményü butoraival berendezett üzletét, hol dus választékban kaphatók fényezett és matt háló-, ebédlő és szalon szoba butorok, továbbá

diványok s ottományok

mindenféle alakban. Képek, fali és pipere tükrök, márvány és falappal. Ebédlő és nádszékek, függönytartók, matraczok, lószőr és tengerifüvel tömve - a legolcsóbb árban kaphatók. — Továbbá elvállal mindennemű asztalos és kárpitos munkák javítását és átdolgozását, uj butorok készítését a legujabb divat szerint. Ugyazinte ruganyos matraczok és rolleták készítését

a legjutányosabb áron gyorsan és pontosan teljesít.

ELADÓ HÁZ.

Egy 8—9 évig adómentes 1000 frtot jövedelmező ujonan épült

nagy udvar, kert és kütünő ivóvizetszolgáltató kuttal, istálóval — szabadkézből jutányos áron

ELADÓ!

Tudakozódhatni Szirkovits G. M. Kossuth-utcai üzletében és a háznál Zöldfa-utca 27. szám alatt.

Ajánljuk a római katolikus egyéneknek

AZ

„UNIO CATHOLICA“

biztosítási szövetkezet

TÜZ ÉS JÉGKÁROK ELLENI BIZTOSÍTÁSNÁL.

Olcsó díjak! ————— Jó feltételek!

CSAK RÓMAI KATHOLIKUSOK * * * * * BIZTOSÍTÁSA FOGADTATIK EL.

Az „UNIO CATHOLICA“ dunántuli felügyelőségének vezetője

NÉMETH ÖDÖN főfelügyelő.

————— BŐVEBB FELVILÁGOSÍTÁSSAL SZOLGÁL A SZERKESZTŐSÉG. —————

11

STEININGER SÁNDOR divat-, vászon- és szőnyeg-üzletében

- Székesfejérvár, (Pollák czipésszel szemben)

a tavaszi idényre a legdivatosabb női szövetek, női és gyermek felöltők megérkeztek és azok meglepő olcsó árakért adatnak el.

Vászonnemüekben szintén nagy választék.

1 vég vas vászon 30 rőfös kitünő minőség ezelőtt	7 frt 50 kr	most 4 frt — kr.
1 „ kanavász 30 „ „ „ „	7 frt 50 kr	most 3 frt 80 kr.
1 „ Rumburgi 50 „ „ „ „	25 frt — kr	most 8 frt 50 kr.

Kérem a tisztelt közönség szives pártfogását, az elismert szolid és jutányos kiszolgálásról már előre is biztosíthatom.

Tisztelettel

STEININGER SÁNDOR.